

Persbericht

3 april 2013

Philips en Rijksmuseum zetten oude meesterwerken in nieuw licht

Musea over de hele wereld hebben te maken met een dilemma: ze willen kunst toegankelijk maken door middel van optimale verlichting en de kunstwerken tegelijkertijd behouden voor toekomstige generaties. De verlichting in een museum beïnvloedt de manier waarop bezoekers kunst bekijken en beleven, en speelt dus een uiterst belangrijke rol. Dit type verlichting kent echter ook unieke uitdagingen omdat er tevens moet worden voldaan aan strenge eisen op het gebied van presentatie en conservering.

Samenwerking bij verlichting nieuw Rijksmuseum

Bij het verlichtingsontwerp voor het nieuwe Rijksmuseum is gekozen voor een op samenwerking gerichte aanpak die perfect aansluit bij de flexibiliteit, veelzijdigheid en eindeloze mogelijkheden van LED-verlichting. De definitie van de 'ideale verlichting' voor het bekijken van kunst is en blijft subjectief, en het verlichtingsontwerp was daarom gebaseerd op een voortdurende dialoog tussen deskundigen die samen het gewenste eindresultaat hebben gerealiseerd.

Experts uit de hele wereld hebben samengewerkt bij de verlichting van het nieuwe Rijksmuseum:

- Bij het museum zelf werken enkele van 's werelds meest vooraanstaande kunstkeners. De conservatoren hadden zeer waardevolle inzichten in de afzonderlijke kunstwerken en de verwachtingen van de museumbezoekers.
- Het toonaangevende architectenbureau Cruz y Ortiz uit het Spaanse Sevilla is in de arm genomen voor de algehele renovatie van het Rijksmuseum.
- Architectuur- en restauratiebureau Van Hoogevest Architecten uit Den Haag was verantwoordelijk voor het optimaal behoud van de monumentwaarde van het museum.
- Het internationale ontwerp- en adviesbureau Arup heeft de verlichting voor het nieuwe Rijksmuseum ontworpen onder leiding van Rogier van der Heide, die van 2003 tot 2010 de functie van directeur en internationaal hoofd verlichtingsontwerp bij Arup bekleedde.
- Het in Parijs gevestigde bureau Wilmotte & Associés was verantwoordelijk voor het interieurontwerp en het ontwerp van de 'Light Racks' in samenwerking met Arup, vertegenwoordigd door Rogier van der Heide.
- De ontwikkeling van de Light Racks gebeurde door Bronnenberg.
- De Rijksgebouwendienst gaf als gebouweigenaar leiding aan de renovatie van het museum.
- Lichtontwerpbureau beersnielsen uit Rotterdam heeft het definitieve verlichtingsontwerp opgesteld en op locatie gerealiseerd.
- Philips heeft het team verder versterkt met deskundigen op het gebied van verlichting en iconische projecten, waaronder Rogier van der Heide, sinds 2010

Chief Design Officer bij Philips Lighting en vanaf het begin betrokken bij het Rijksmuseum-project.

Philips en het Rijksmuseum hebben met al deze partijen samengewerkt en kennis gedeeld om een zo goed mogelijk resultaat te behalen. Zo heeft Philips zijn verlichtingsexpertise aangewend om de presentatie-eisen van de curatoren te interpreteren en de meest effectieve licht- en sfeereffecten te selecteren en af te stemmen op de plannen van de interieurontwerper, de architecten en de overige partijen. Doel daarbij was om de overkoepelende visie voor het Rijksmuseum te realiseren.

Een ander voorbeeld van effectieve samenwerking betreft de ontwikkeling van de 'Light Racks' waarmee de tentoongestelde kunstwerken in het hele museum worden verlicht. De Light Racks zijn ontworpen door Wilmotte & Associés en Arup. Philips produceerde de Racks. Ontwikkeling van de Racks gebeurde door Bronnenberg. Philips heeft het ontwerp daarbij geoptimaliseerd met behulp van technische kennis over het aanpassen van de verlichtingsoplossingen aan de zeer specifieke eisen van het Rijksmuseum.

Schilderijen komen optimaal tot hun recht met LED-verlichting van Philips

In 2011 zijn het Rijksmuseum en Philips gaan samenwerken aan de belichting van de Nachtwacht van Rembrandt, een van de beroemdste schilderijen ter wereld en een grote publiekstrekker. Philips en het Rijksmuseum hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om een proefproject op te zetten voor de belichting van beroemde schilderijen met LED-technologie. Na de succesvolle afronding van het Nachtwacht-project hebben Philips en het Rijksmuseum hun samenwerking voortgezet en alle expositieruimtes in het museum verlicht met LED-technologie.

Musea maken traditioneel gebruik van halogeengloeilampen om kunstwerken te belichten. Deze lampen geven rode en warme kleuren prachtig weer, maar dit gaat vaak ten koste van de blauwe en groene tinten. Het kunstwerk krijgt hierdoor een oranjeachtige tint en het kleurenpalet komt niet volledig tot zijn recht. De oranje tint wordt verder versterkt als de gloeilampen worden gedimd om te voldoen aan de conserveringseisen met betrekking tot de lichtsterkte.

Het nieuwe Rijksmuseum heeft daarom bewust gekozen voor een verlichting waarbij de kleurtemperatuur verschuift naar meer helder en neutraal wit licht. De oranje tint die kenmerkend is voor traditionele museumverlichting kan zo worden weggewerkt. Het begrip 'kleurtemperatuur' heeft hier betrekking op de vraag of het witte licht warm (d.w.z. roodachtig), neutraal of juist koud (blauwachtig) overkomt. Dit beïnvloedt de manier waarop bezoekers het schilderij waarnemen.

De geavanceerde LED-lichtbronnen van Philips die in het museum worden gebruikt, zorgen voor nog twee voordelen. De LED's bieden een veel evenwichtiger lichtspectrum dan tot nu toe mogelijk was. Goede LED-verlichting behoudt de gewenste warmte van de rode en gele tinten, maar geeft blauwe en groene tinten net zo goed weer. Bovendien vindt er geen kleurverschuiving plaats wanneer een LED-lichtbron wordt gedimd, zodat de kunstwerken in het gehele museum op een consistente manier kunnen worden gepresenteerd.

LED's bieden dus een breder kleurenspectrum, waardoor het schilderij als het ware in 'high definition' kan worden bekeken.

Integrale verlichtingsoplossing

Het Rijksmuseum in Amsterdam is een enorm complex met veel verschillende bouwstijlen. De kunstcollectie bestaat uit ruim 7.500 voorwerpen die op een oppervlakte van 9.500 vierkante meter worden tentoongesteld. De omvang van het project blijkt uit enkele cijfers: er zijn bijna een half miljoen LED-lichtbronnen en 1,8 kilometer aan indirecte LED-verlichting gebruikt om het interieur te verlichten. Dit was het grootste renovatieproject in de ruim twee eeuwen durende geschiedenis van het Rijksmuseum.

De verlichting moet bijdragen aan een uniforme bezoekerservaring en tegelijkertijd de unieke kenmerken van elk kunstwerk tot hun recht laten komen. Dit betekent dat elke kunstwerk 'op maat' wordt belicht zodat de bezoekers optimaal ervan kunnen genieten.

De verlichtingsoplossing benut de flexibiliteit van LED's als digitale lichtbronnen en combineert dit met een zeer geavanceerd regelsysteem waarmee de verlichting in het gehele museum via een gebruiksvriendelijke webinterface kan worden bediend. Museummedewerkers kunnen de lichtsterkte per kunstwerk instellen zodat alle objecten in het hele museum evenwichtig worden gepresenteerd.

Philips heeft de klant een integrale oplossing geboden en zelfs een innovatieve beschermhoes ontwikkeld om de Nachtwacht naar zijn definitieve plek in het nieuwe Rijksmuseum te verhuizen. De oplossing omvatte onder meer het opstellen van een definitief lichtontwerp, vervaardiging en installatie van de 'Light Racks', installatie van alle armaturen, ingebruikname van het systeem en doorvoering van de laatste aanpassingen. Daarmee was het project een uitstekend voorbeeld van de manier waarop Philips samenwerkt met alle partijen om een integrale oplossing te bieden.

Over Koninklijke Philips Electronics N.V.

Koninklijke Philips Electronics N.V. (NYSE: PHG, AEX: PHIA) is een veelzijdige onderneming die actief is op het gebied van gezondheidszorg en welzijn. De onderneming is gericht op verbetering van de kwaliteit van leven van mensen door middel van zinvolle innovaties op het terrein van gezondheidszorg, lifestyle en verlichting. Met het hoofdkantoor gevestigd in Nederland, heeft Philips – met in 2012 een omzet van EUR 24.8 miljard – wereldwijd circa 118.000 werknemers in dienst, met verkoop- en servicepunten verspreid over meer dan 100 landen. De onderneming heeft leiderschapsposities op het gebied van cardiale zorg, acute zorg en thuiszorg, energiezuinige verlichtingsoplossingen en nieuwe verlichtingstoepassingen, alsmede op het gebied van scheerapparaten & haartrimmers en mondverzorgingsproducten. Meer nieuws over Philips vindt u op www.philips.nl/nieuwscentrum.